

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 92

Číslo: 31

29. července 2012

Cena: 8 Kč

V HORNÍCH POČERNICÍCH K 70. VÝROČÍ HEYDRICHIÁDY

Před několika měsíci jsme na radě starších rozhodli, že 26. června uspořádáme v náboženské obci Praha – Horní Počernice vzpomínkovou akci k 70. výročí heydrichiády, spojenou se vzpomínkou na biskupa Gorazda – Matěje Pavlíka, který ve zdejších domech našel poslední útočiště.

Čtenáři Českého zápasu si jistě vzpomenu, že již v roce 2009 jsme ve zdejším sboru konali akci, při které jsme vzpomínali 130 let od narození biskupa Gorazda. Letošní akce měla připomenout obyvatelům Horních Počernic a širokého okolí, že i v této lokalitě žilo mnoho statečných lidí, bez kterých by byla příprava atentátu na Heydricha ohrožena.

Po naplnění sboru v 18 hodin mohla samotná akce začít pobožností. V té se sestra farářka Mgr. Eva Cudlínová uvítala všechny přítomné a po úvodní písni nám sestra jáhenka Mgr. Zdeňka Švarcová posloužila kázáním. Závěrem jsme se společně pomodlili modlitbu Páně a první část vzpomínkové akce jsme ukončili společným zpěvem písně.

Jako první promluvil pplk. PhDr. Eduard Stehlík z Vojenského historického ústavu Praha, kterého většina z nás znala z televizních pořadů věnovaných vojenským tématům a jako autora četných článků a knihy o Lidicích. Úvodem připomenul statečný boj sedmi mužů proti mnohonásobné přesile. Zdůraznil, že R. Heydrich ihned po svém nástupu do funkce v září 1941 začal likvidovat elitu národa. Tím vlna odporu vůči okupantům přesáhla svou mez a pohár přetekl. Vojáci ze skupiny Anthropoid, kteří byli pověřeni vykonat atentát, však museli mít po svém seskoku v prosinci 1941 u Nehvizd podporu obyvatelstva. Sami by nic nezmohli. V počátku šlo o pomoc lidí z Nehvizd

a obyvatel Svěprav a Horních Počernic. Konkrétně připomenul hrdinství rodiny Khodlovy, která byla celá zavražděna v koncentračním táboře Mauthausenu. Zdejší lid byl dobrý, statečný a bez udavačů. Zároveň neopomněl zdůraznit, že vražda tyrana není hříchem. Tuto odpověď slyšel jeden z parašutistů od kněze těsně před tím, než byl atentát vykonán. Zdůraznil, že nejen 27. květen 1942, kdy byl atentát vykonán, je třeba si připomínat, ale i 18. červen 1942 je třeba vyzdvihnout. Den, kdy na základě prozrazení úkrytu v kryptě kostela sv. Cyrila a Metoděje v Resslerově ulici ukončili svůj hrdinný boj parašutisté. Zároveň poděkoval Pravoslavné církvi, jejíž členové poskytli parašutistům v kostele azyl, i když věděli, že za tento čin mohou být potrestáni smrtí. Dále pan podplukovník připomenul i čin biskupa Gorazda a všech lidí, kteří byli buď za přímou podporu či schvalování atentátu popraveni.

Následující projev přednesl dr. Jaroslav Šuvarský z Pravoslavné církve v Čechách. Vzpomněl osobnost biskupa Gorazda. Připomněl, že dějiny Pravoslavné církve a Církve československé husitské jsou v počátku společné. Také zdůraznil hrdinný boj parašutistů v kryptě kostela Cyrila a Metoděje v Resslerově ulici. Šlo o vojenskou akci. I když byli prozrazeni Karlem Čurdou, nevzdali se v boji, i když si byli vědomi, že v přesile nemohou obstát. Na výzvu, aby se vzdali, odpovídali slovy: „Nevzdáme se, jsme Češi.“

R. Heydrich měl za úkol likvidovat národ z jejich historického území. Atentát uspišil konec války. 19. června 1942 napsal biskup Gorazd tři dopisy, kde nabízí život za konec utrpení, které začalo ihned po atentátu na

Dokončení na str. 3

Na snímku zleva: emeritní patriarcha Josef Špak, současný patriarcha Tomáš Butta a pplk. Eduard Stehlík

LADISLAV KOPAL A VOJENSKÁ DUCHOVNÍ SLUŽBA NAŠÍ CÍRKVE

V tomto roce si připomínáme 90 let od zřízení vojenské duchovní správy naší církve a zároveň 120 let od narození podplukovníka a generálního vikáře C pro brannou moc Ladislava Kopala. Právě dlouholetý přednosta československé skupiny I/6. oddělení Ministerstva národní obrany (MNO) se po plukovníku Antonínu Jaklovi nejvýrazněji podílel na zajištění duchovních potřeb věřících naší církve v prvore-

publikové armádě. Na jeho činnost navazovali vojenští duchovní u nově se formujících československých jednotek ve Francii i Velké Británii (Karel V. Vít) i naši vojenští kaplani po roce 1989.

Hned krátce po vzniku vyvstala provedení naší církve otázka, zda se má domáhat zrovnoprávnění s ostatními církvemi v oblasti vojenské duchovní služby a zažádat o zřízení vlastní samostatné správy. V listopadu 1921 se ústřední rada rozhodla vypsat konkurz na místo vojenského duchovního. Dne 6. února 1922 byl ve Věstníku MNO zveřejněn výnos, kterým byla od 1. března 1922 zřízena vojenská duchovní správa pro všechny vojenské osoby vyznání československého. Pod její okruh působení spadaly obvody všech zemských velitelství, své sídlo měla v Praze. Netrvalo dlouho a neustálý nárůst počtu věřících našeho vyznání v armádě vyžadoval zřízení dalších míst vojenských duchovních. Přestože ústřední rada o jejich navýšení požádala již v dubnu 1922, fakticky se tak stalo až o deset let později. Dne 1. dubna 1932 byla zřízena duchovní správa ČČS(H) při zemském vojenském velitelství v Brně, přičemž její působnost sahala i na Slovensko a Podkarpatskou Rus. Na duchovenské místo nastoupil nadporučík Václav Man (Janota), dosavadní farář v Českých Budějovicích a pozdější první brněnský biskup.

Neutěšený personální stav během desetiletého mezidobí alespoň částečně

kompenzovalo zřízení výpomocné vojenské duchovní správy v Olomouci. Ta byla MNO ustavena výnosem z 6. června 1922 pro obvod místního posádkového velitelství. Vedením této správy byli až do úplné likvidace duchovní služby v československé armádě v červenci 1939 pověřováni civilní duchovní působící v Olomouci a to i přesto, že olomoucká diecézní rada v březnu 1938 požádala MNO o zřízení stálého místa vojenského duchovního. Její žádosti však vyhověno nebylo. Ke schválení třetího systematizovaného místa pro vojenského duchovního naší církve nedošlo v roce 1938 ani pro velitelství II. sboru, přestože MNO uznalo, že vzhledem k počtu příslušníků na jednoho vojenského duchovního, má naše církev na toto místo nárok.

Naším vůbec prvním vojenským duchovním byl v březnu 1922 jmenován plukovník Antonín Jakl. Rodák ze Snědovic se po středoškolských studiích v Hradci Králové přihlásil na teologickou fakultu v Praze. Na kněze byl vysvěcen 15. července 1884. Poté působil šest let v civilní duchovní správě. Do činné vojenské služby jako římskokatolický polní kurát nastoupil v červenci 1890. Všude, kde působil, vystupoval jako uvědomělý Čech: pro české vojiny v nemocnicích zakládal knihovny, při posádkových bohoslužbách v Liberci zavedl český zpěv, na kadetní škole v Innemostí (Innsbrucku) působil na národní uvědomění

Pokračování na str. 3

Z festivalu duchovní hudby

V chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí se 5. července konal tradiční festival duchovní hudby. Na snímku pěvecký sbor Resonance pod vedením sestry M. Pospíšilové.

Desatero jako dokument svobody

Přítelkyně farářka mi nedávno vyprávěla dramatický příběh z časů pražského povstání v květnu 1945. Z činžovního domu v Kobylisích, kde bydlela její dobrá známá v dětství s rodiči, někdo vystřelil na ustupující německé vojáky. Rozlícení muži v uniformách vběhli na dvorek, kde stálo a sedělo několik lidí, včetně dětí. Příkře jim oznámili, že je všechny okamžitě zastřelí. „Smíme se před smrtí ještě pomodlit?“ zeptali se obyvatelé domu a bylo jim to povoleno. Všichni se před smrtí obraceli s prosbami k Hospodinu. Upínali k němu svou duši a věřili v jeho pomoc. Ještě během modlitby vnikli náhle na dvůr Vlasovci a v poslední chvíli tak zvrátili beznadějnou situaci. Vzpomínající paní byla v těch pohnutých dobách ještě malé dítě, ale dodnes celou situaci vidí živě před očima. „Bůh nás zachránil, Hospodin osvědčil svou záchranou moc a daroval nám život a svobodu.“

Jak vidíte, i daný příběh můžeme vztáhnout ke známému dokumentu svobody, kterým je Desatero. Tento výsostný text má trvalý vliv na kulturu, ba na civilizaci. Podle teologa a duchovního, profesora Jana Hellera „první deska osvětluje a chrání nepodmíněnou a neohraničenou, a přece dobrotivou a láskyplnou svobodu Boží, kterou člověk nesmí omezovat a krátiť, aby se svévolně zmocňoval Boha, či božských sil. To ukazují především první, druhé a třetí přikázání“. Svoboda Boží v jeho svrchovanosti přichází ke slovu i ve dni odpočinku, kdy se má člověk odpoutat od všeho, co se týká výdělku a úsilí o materiální statky a má se soustředit výhradně na věci Boží i na to, co ježíšovsky znamená vnímat bližního v lásce a přátelství. Podle doc. Jiřího Beneše Desatero klade na člověka specifické a obecně akceptovatelné nároky, s nimiž se musí vyrovnávat. Inspiruje etické postoje většiny z nás a v každé generaci provokuje vykladače. Beneš uvádí, že Desatero je příklad, vzor výpovědi o Bohu. V přikázáních se hovoří o svobodě bližního, která nemá být ohrožována, či krácena útokem na jeho život, manželství, majetek, čest a vše, čím žije a co k životu potřebuje. Nelze samozřejmě bližnímu brát ani jeho dobré jméno, důvěru, které požívá u druhých, jak zdůrazňuje zejména prof. Milan Balabán. Shrňme-li si již řečené, platí, že je nečestné bližního zbavovat jakýmkoli způsobem důstojnosti. Nesmíme žárlit na jeho schopnosti, talent, charismata, která obdržel od nejvyššího Dárce. Je správné respektovat obdarování, kterých se jiným dostalo a navázat na ně svými obdarováními v úctě a pokoře vůči transcendentu. Milovat bližního především znamená respektovat jeho svobodu, která je výsostnou hodnotou. Respektovat svobodu Boha i bližního však může jen ten, kdo je sám svobodný, kdo dokáže „být svobodný“ a unést břímě odpovědnosti. Desatero je tedy pravidlo života vysvobozeného jedinice, který nevnímá přikázání ani tak jako příkaz a zákon, ale vnímá je s radostí jako pravá doporučení, jak žít dobrý život. Je s nimi v souladu s upřímnou vnitřní ochotou toho, kdo prohlédl a „má uši k slyšení“.

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu**9. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU**

Hospodin je síla má a štít můj, mé srdce v něj doufá. Pomoci jsem došel, proto v srdci jásam, svou písní mu budu vzdávat chválu.

ŽALM 28,7

První čtení: 2. Královská 4,42–44

Tužby:

2. Za všechny, kdo trpí hladem a žízni, modleme se k Hospodinu.
3. Za účinnou pomoc všem potřebným, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, do srdcí věřících jsi vložil hlad po tvém slově a lačnost po tvé pravdě. Dej, abychom tvého Syna přijímali jako pravý chléb z nebe! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Efezským 3,14–21

Evangelium: Jan 6,1–15

Verš k obětování: Žalm 119,41.

Verš k požehnání: Lukáš 7,16

Modlitba k požehnání:

Milostivý Bože, děkujeme ti, že smíme u společného stolu slavit památku smrti a vzkříšení tvého Syna. Prosíme tě, vlij do nás pravou lásku a naplň na nás všechna svá zaslíbení! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 22, 24, 65, 112, 113, 129, 157, 169, 187

**Z NOVOZÁKONNÍCH VÝKLADŮ
UZDRAVOVÁNÍ****Slepý od narození**

Pokračování z minulého čísla

JAK ROSTE POZNÁNÍ
(celkový pohled na 9. kapitulu Jana evangelia)

Měli bychom si znovu pročíst celou kapitolu, tentokrát od začátku do konce, pečlivě a pozorně. Překvapí nás, jak se postupně měnila slepova představa o Ježíši.

1. Nejprve nazval Ježíše „člověkem“. „Člověk jménem Ježíš mi otevřel oči“ (verš 11). Viděl v Ježíši vynikajícího člověka. Nikdy předtím se nesetkal s někým, kdo by uměl udělat takový div. Podle něj byl Ježíš někým zcela mimořádným mezi lidmi.

Je dobře, že někdy myslíme jenom na Ježíšovo lidství, na jeho vznešenost. On má své místo v každé galerii světových hrdinů. On musí být zařazen do každé antologie těch

nejlepších lidí, kteří kdy žili. Jeho podobnoství budou zapsána v každé sbírce nejlepší světové literatury. O mnohém lze pochybovat, ale nikdo nepochybuje o tom, že Ježíš byl „někdo“, ten největší z lidí.

2. Později slepec nazval Ježíše „prorokem“ – viz verš 17, když se ho ptali, kdo mu daroval zrak.

Prorok – to je člověk, který lidem přináší zprávu, poselství od Boha. Ámos řekl: „Ovšem, panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům“ (Ámos 3,7). Prorok je člověk, který žije v blízkém, důvěrném vztahu s Bohem a zná dokonce i jeho úradky. Když sledujeme moudrost Ježíšových slov, nemůžeme jinak, než říci: „Byl to prorok“.

Kdyby lidé následovali Ježíše a dodržovali jeho učení, byly by vyřešeny všechny problémy osobní, sociální, národní i mezinárodní. Jestli

kdy měl někdo právo být nazýván prorokem, pak Ježíš to právo má.

3. Konečně – slepec došel k poznání, že Ježíš je „Syn Boží“. Uvědomil si skutečnost, že žádné lidské kategorie nejsou dostačující, aby mohly Ježíše přiměřeně popsat a vystihnout. Napoleon byl jednou ve společnosti, ve které diskutovala o Ježíši řada skeptiků. Viděli v Ježíši jen velkého člověka a nic víc.

Napoleon řekl: „Pánové, já znám lidi a Ježíš Kristus byl víc než jen člověk“. U Ježíše je skvělé, že čím více ho známe, tím větším se pro nás stává. U lidských vztahů je tomu jinak: často čím lépe známe nějakého člověka, tím více poznáváme jeho chyby a slabosti. Ale čím více známe Ježíše, tím větším divem se nám stává. A to je pravda platná nejen v našem čase, ale je to pravda věčná.

Zkrácený překlad:
Jiřina Kubíková

Upozorňujeme zájemce o téma EVANGELIZACE na dvě útlé brožury, jejichž autorkou je

JIŘINA KUBÍKOVÁ:

* přednáška „EVANGELIZACE V PRVOTNÍ CÍRKVI“,

1. vyd. ECM Praha 1993 + dotisk, cena do 10 Kč

* „PRVNÍ EVANGELISTÉ A METODY JEJICH PŮSOBENÍ“,

1 vyd. ECM Praha 1994 + dotisk, cena do 30 Kč.

Obě publikace lze zakoupit v Evangelické církvi metodistické, Ječná 19, 120 00 Praha 2 a od května jsou k dostání také v naší prodejně Blahoslav v Praze-Dejvicích.

Nad Písmem**DAR CHLEBA VEZDEJŠÍHO**

J 6,1-15

Dnešní evangelijní čtení je pozoruhodné. Pravidelnému čtenáři Písma či pozornému posluchači kázání připomíná, že obdobná verze je až na několik málo detailů shodná s tím, o čem se rozepisují i ostatní evangelisté.

Řeč o podivuhodném činu Ježíšově, o jeho zázraku v souvislosti s nasycením zástupu jeho posluchačů, může vyvolat u člověka naší doby úsměv, a snad i odmítnutí. Kdepak dnes na nás se zázraky!

A přece stojí za to se nad tímto evangelijním oddílem pozastavit, a to bez vešší předpojatosti.

To, oč tu běží, by se dalo snadno charakterizovat slovy událost víry. Pán Ježíš sám je živoucím předmětem důvěřivé víry, která dává v pravý čas právě to, čeho je nejvíc zapotřebí. Zviditelňuje své poslání tomuto světu jako pravý a nezaměnitelný Boží Syn. Zatímco ve Starém zákoně jedná sám Hospodin, v nové smlouvě zprostředkovává Boží jednání Pán Ježíš. V Ježíšově blízkosti proto nemůže být nedostatek pro to, co chybí člověku, ať už jde o potřebu tělesnou, anebo duchovní. Znám je nám přece Ježíšův výrok: "Já jsem chléb života; kdo přichází ke mně, nikdy nebude hladovět, a kdo věří ve mne, nebude nikdy žízniť"

(J 6,35). Ano, v Ježíši Kristu přichází do tohoto světa jednou provždy onen pravý sytící chléb, který dává život světu (srv. J 6,33).

Z vlastní zkušenosti víme, že dobrého chleba se člověk nikdy nepřeje. Že chléb často doplňuje náš pokrm a často je jeho nezbytnou součástí. O dar chleba vezdejšího prosíme v modlitbě Páně a doufáme, že ho budeme mít v míře dostatečné tak, abychom nestrádali. Mít dostatek chleba je naší životní jistotou...

Ne všichni však mají stejnou jistotu. Uprostřed tohoto raněného světa je přepočtený zástup takových, jimž chléb chybí. Dle těch nejchmurnějších statistik umírají denně desetitisíce lidí hladem a podvýživou. Zatímco někde se chlebem plýtvá, jin-

de se ho nedostává. A přitom ti, kteří žijí v přebytku všeho, zůstávají němi k osudu potřebných. Soucitná láska je leckdy málo patrná...

Pán Bůh v Ježíši Kristu však nechce, abychom byli nečinní, abychom mlčeli, když je třeba jednat a učinit patřičný krok v nápravě věcí. Hospodin přece nezapomněl na své poutníky a přihlásil se k nim, třebaže proti němu reptali. Pán Ježíš pamatoval na ty, kteří za ním přišli, aby mu naslouchali. Naopak udělal víc, než okolnost vyžadovala, a bylo to znát. Jak působivé, uchvacující a příkladné!

Ten ježíšovský chléb je chlebem plnosti. Nikdy z něho nemůže ubývat, přijímáme-li z něj v důvěrné uctivosti své vlastní víry!

N. A.

*Osvěcuj nás, Duchu svatý,
abychom každým svým projevem byli upřímní a pravdiví.
Kéž nikdy se nic v našem církevním životě
nepodobá oběti oklamání,
ale ať je všechno jen vydáváním svědectví pravdě.
Tou ať pak není nic a nikdo jiný
než ukřížovaný, vzkříšený a oslavený Ježíš Kristus.
Učiň, aby on byl v nás a mezi námi – sebezapíravý, odříkající se
a v obět se vydávající za celý hříšný svět.
Dej každému našemu postu tuto ježíšovskou orientaci,
aby ani klam ani sebeklam nebyl poskvrněním Kristovy církve.*

LADISLAV KOPAL A VOJENSKÁ...

Pokračování ze str. 1
českých studentů. Od listopadu 1897 se stal druhým tajemníkem polního biskupa ve Vídni. Po pěti letech odešel jako polní superior do Sarajeva, aby se v roce 1905 vrátil jako první tajemník polního biskupa do Vídně. V roce 1911 přichází do Prahy. Pro své české smýšlení se zde nejednou dostal do sporu s polním biskupem Imrichem Bielíkem. Místo očekávaného jmenování ředitelem polní konzistoře ve Vídni byl ustaven superiorem válečného loďstva v Pulji. Bielíkova averze vůči Jaklovi však nepolevovala, takže znechucen poměry odešel 1. března 1915 předčasně do výslužby.

Když vznikla naše církev, získala v bratru Jaklovi jednoho ze svých prvních duchovních. Nejprve vypomáhal v duchovní správě v Praze, v letech 1921–1922 byl ustanoven farářem v Praze na Smíchově. K tomu vyučoval na školách, zajížděl na venkov, kde konal četné bohoslužby i přednášky. Když ústřední rada koncem roku 1921 vyhlásila konkurz na vojenského duchovního, nemohl se přihlásit člověk povolanější než plukovník Antonín Jakl. Především jeho zásluhou se podařilo provést organizaci naší vojenské duchovní správy pro celou armádu. Svoji aktivní službu ukončil po osmi a půl letech, když byl k 1. lednu 1930 na vlastní žádost opětně přeložen do výslužby. Jeho neúnavnou práci ocenila na svém zasedání 28. prosince 1929 nejen ústřední rada naší církve, ale své zvláštní uznání za

práci v československé armádě mu vyslovil i tehdejší ministr národní obrany Karel Víškovský.

Pozemská pouť bratra faráře Antonína Jakla došla svého naplnění ve středu 16. listopadu 1938. O tři dny později se v pražském staroměstském chrámu sv. Mikuláše konal pohřeb s vojenskými poctami. Obřad vedl patriarcha Gustav A. Procházka. Se zesnulým se symbolicky loučil a na bohatý život vzpomínal jeho nástupce ve vojenské duchovní správě, tehdy major duchovní služby Ladislav Kopal. Funkci přednosta československé skupiny I/6. oddělení MNO převzal 1. prosince 1929 a zastával ji s přestávkou doby okupace až do roku 1949.

Bratr Ladislav Kopal se narodil 30. června 1892 v Pěnčíně, okres Turnov jako starší syn chalupníka Františka Kopala a jeho ženy Marie. Gymnaziální studia absolvoval v Mladé Boleslavi a v Praze. Jak vždy rád vzpomínal, na gymnáziu v Žitné ulici mezi jeho profesory patřil i Alois Jirásek. Posluchačem teologické fakulty c. k. české univerzity Karlo-Ferdinandovy byl v letech 1912–1916. Na kněze jej 18. června 1916 v pražském chrámu sv. Víta vysvětil Lev kardinál Skrbenský, primiční bohoslužbu sloužil o čtyři dny později u sv. Štěpána rovněž v Praze. Jako římskokatolický kaplan působil ve Stráži u Tachova (kázat zde musel pouze německy), Všerubech u Stříbra a Maršovicích na okrese Benešov. Zde se seznámil s učitelkou Ladislavou, rozenou Saskovou, se kterou 27. srpna 1919 uzavřel sňatek.

Když se na jaře roku 1919 v reformním hnutí kněžstva zformovala okolo osobnosti dr. Karla Farského skupina zhruba 200 kněží pod názvem Ohnisko, Ladislav Kopal sledoval jejich snahy se značným zaujetím a nakonec se rozhodl pro odchod z duchovní správy v Římskokatolické církvi.

S novomanželkou se vydali do slovenských Pliešovců u Zvolena, kde 1. září 1919 nastoupil učitelské místo na ľudové a měšťanské škole. O necelý rok později (17. srpna 1920) se zde manželé Kopalovi přihlásili k nově vzniklé církvi. Bylo jen otázkou času, kdy dojde k jejich návratu do Čech.

Dne 1. září 1921 se bratr Kopal stal odborným učitelem na měšťanské škole ve Vlašimi a zároveň byl zvolen tamní náboženskou obcí jejím prvofarářem. Pověření k vedení duchovní správy ve Vlašimi měl bratr farář podepsané samotným dr. Karlem Farským. Prožil zde osm požehnaných let, během kterých se stal členem východočeské diecézní rady v Hradci Králové. V roce 1928 byl dokonce mezi kandidáty na východočeského biskupa (zvolen byl však nakonec Stanislav Kordule). Od září do prosince 1929 krátce působil jako katecheta československého náboženství v Kolíně, aby byl k 1. prosinci 1929 jmenován v hodnosti nadporučíka (šlo o nejnižší hodnost) vojenským duchovním správcem pro naši církev.

Martin Jindra
Pokračování příště

Bratr Ladislav Kopal po roce 1945

Pietní večer v Lipníku n. B.

Ve zcela zaplněném Sboru Knížete míru v Lipníku nad Bečvou se konal ve středu 27. června ve 20 hodin „Vzpomínkový pietní večer - Nikdy víc!“ k uctění památky 141 lipnických Židů zavražděných nacisty během 2. světové války. Vzpomínkový večer pořádal Městský úřad v Lipníku nad Bečvou a lipnická náboženská obec.

Zdejší synagoga je nejstarší v České republice. Vystavěná byla okolo roku 1525. Kdysi působil zde významného chasidského rabína Barucha Taama (vlastním jménem Barucha Theomima Fränkela) slouží od roku 1950 jako Sbor Knížete míru naší církve.

Blanka Prudilová z Odboru školství a kultury Městského úřadu v Lipníku nad Bečvou přivítala všechny přítomné, především hosty: fotografa a cestovatele Jindřicha Buxbauma - člena Židovské obce v Olomouci, uměleckého kováře Lukáše Dvorského a filmového režiséra Jonáše Vacka a klezmerovou kapelu z Prostějova „Létající rabín.“

Po úvodním proslovu lipnického starosty ing. Miloslava Příkryla byl promítnut krátký film režiséra Jonáše Vacka o lipnické židovské komunitě a její historii, i židovských památkách Lipníka nad Bečvou. Poté všem přítomným zahrála klezmerová kapela „Létající rabín“ židovské písně, i písně z vlastní tvorby. Po vystoupení této kapely B. Prudilová přečetla jména všech 141 lipnických židovských obětí nacistické zvůle druhé světové války. Pan J. Buxbaum za jednu každou z těchto obětí rozsvítil svíčku. Tyto svíčky pak byly přeneseny všemi přítomnými ze synagogy k nedaleké kované plastice „Memento“ od uměleckého kováře L. Dvorského. Potom jsme se rozešli do svých domovů s pevnou vírou a nadějí, že se podobná genocida nebude opakovat - „již nikdy víc“.

Bratr J. F.

nám tento čin něco z filmu Vyšší princip? Tento čin mohl být považován za schvalování atentátu. Jedno otočení klíčem mohlo stát bratra Matouše život. Dále bratr M. Matouš vzpomínal, jak stál u Národního divadla, kde probíhal pohřeb R. Heydricha, a zaretitoval nám slova textu písně, která na pohřbu zazněla. Zároveň nám sdělil, že si také vzpomíná, jak na Václavském náměstí bylo v obchodě vystaveno kolo, na kterém jeden z parašutistů přijel k atentátu. Rovněž si vzpomněl na plakáty se jmény obětí, které byly vylepovány v ulicích. Shromáždění také pozdravil bratr patriarcha Tomáš Butta. Za doprovodu písně Blíž k tobě, Bože můj se účastníci setkání přemístili k pamětní desce věnované biskupu Gorazdovi, která je od roku 1965 umístěna u vchodu do modlitebny. Zde jsme vyslechli Žalm 145 v podání bratra emeritního patriarchy Josefa Špaka. Za naší církev položil květiny k pamětní desce bratr

patriarcha Tomáš Butta a za Pravoslavnou církev Mgr. Eva Šuvarská. Závěrem sestra farářka poděkovala přítomným, že přišli uctít památku biskupa Gorazda a ostatních obětí spojených s heydrichiádou. Po skončení celé akce jsme mohli s našimi hosty ještě pohovořit. Osobní svědectví a poutavá vyprávění našich hostů mohla trvat mnohem déle. Mohlo být pro nás ctí, že jsme mohli vyslechnout svědectví lidí, kteří byli svědky daných událostí. Věříme, že podobná setkání v náboženské obci Praha – Horní Počernice budou konána častěji. Rád bych prostřednictvím Českého zápasu poděkoval všem, kteří mi pomohli akci realizovat: přednášejícím, sestře farářce Evě Cudlínové, sestře jáhence Zdeňce Švarcové a panu Karlu Cudlínovi, který zhotovil fotografie.

Text a foto:
František Brynych

V HORNÍCH POČERNICÍCH K 70. VÝROČÍ...

Dokončení ze str. 1
Heydricha a vyvrcholilo vyhlazením Lidic a Ležáků. Také parašutisté Kubiš a Gabčík chtěli něco proti vraždění lidí vykonat. Navrhovali, že vyjdou na Karlovo náměstí, kde se k činu připravují. Tímto gestem chtěli zabránit likvidaci nevinných lidí. Tento čin jim byl ale rozmluven. Ale jak se později ukázalo, bylo by to zbytečné.

Za svoji činnost byla Pravoslavná církev zakázána a nemohla konat bohoslužby do konce války. Pomoc parašutistům zaplatilo 294 osob svým životem. I když se vlastenectví a hrdinství nyní moc nenosí, je třeba si připomenout hrdinství věřících Pravoslavné církve a je na nás, abychom nezapomněli.

Dalším přednášejícím byl bratr ing. Hubert Antes, kronikář a člen náboženské obce Horní Počernice. Svůj projev zahájil slovy, že šlo o nelehké období. Zdůraznil, že Heydrich chtěl zlikvidovat český národ a po svém nástupu vyhlásil stanné právo, na které navazovala vlna zatýkání a deportace zatčených do koncentračních táborů. (Pro bližší seznámení lze doporučit Hornopočernický zpravodaj č. 6/2012, str. 22, kde se ing. Antes podrobněji o událostech zmiňuje. Vzpomenul na obyvatele Horních Počernic, kteří byli spojeni s heydrichiádou. Hlavně na rodinu Khodlovu. Na domě, kde žili, nalezneme dnes pamětní desku.

Také vzpomínal na biskupa Gorazda, J. Křovinu a pana J. Veselého. Zdůraznil, že tuto dobu je třeba mladým

lidem připomínat. Nebýt hrdinství lidí, nemuseli jsme se dočkat května 1945. Je třeba připomínat, co je nacismus a nedopustit, aby vznikaly neonacistické skupiny.

Další host Mgr. Martin Jindra, archi-vář Pražské diecéze, zdůraznil, že věřící naší církve zanechali v boji proti nacismu svoji stopu. Připomenul rodinu Moravcovu, Vösmíkovu a sborníka pana Jeřábka ze Sboru knížete Václava. Tento člověk byl prvním svědkem přepadení kostela. Z půdy mohl celou akci sledovat, i když byl prostor v Resslově ulici zcela prázdný. Dále bratr Jindra vzpomněl na ostatní příslušníky naší církve, kteří za svoji činnost zaplatili životem. Všichni tyto lidi chtěli ctít hodnoty, co mají stálou platnost. Z lidí obětavých se stávají lidé obětující. Šlo o čin politický, ale byl zde i rozměr víry.

Následujícím hostem byl pan Jiří Kvasnička, který se s námi podělil o vzpomínku na pana Frolíka, který byl příbuzný pana Kvasničky. Šlo o spolupracovníka Kubiše a Gabčíka. Připomenul hrdinný boj svého příbuzného, kdy byli na něj nasazeni tři gestapáci. Zároveň poděkoval všem badatelům a pamětníkům, kteří pomáhají poznat historii nejen jeho rodiny.

Další projev přednesla členka náboženské obce sestra Jindra Polánková. Vzpomenula na svého dědečka Alexandra Pavlíka. Stejně příjmení, ale i sousedství mohlo stát rodinu život. Když vtrhlo gestapo do domu v jednu hodinu ráno, hledali Pavlíka. Při domovní prohlídce ničili vše, co jim při-

šlo pod ruku. Dramatické akce se zúčastnila malá maminka sestry Polánkové, tehdy desetiletá. Naštěstí manželka Alexandra Pavlíka uměla německy, takže Němcům řekla, že nejde o jejího muže, který naštěstí den předtím jako hlavní konstruktér odjel do Olomouce. Nevíme, jak by vše dopadlo, kdyby zůstal doma u své rodiny. V tom zmatku by se nerozlišovalo, zda jde o Alexandra či Matěje Pavlíka.

Předposledním hostem úterního setkání byla PhDr. Zlata Fořtová, která vzpomněla na svého otce a na své svědectví, kdy se jako mladá dívka divala 18. června 1942 z tramvaje, jak se řine proud vody z kostela sv. Cyrila a Metoděje. Vzpomněla na první oběť a to velitele hasičů, který odmítl uposlechnout příkaz vyplavit parašutisty z krypty. Za svoji neposlušnost byl na místě zastřelen. Zároveň vzpomněla na konec války, kdy pomáhala jako dcera důstojníka z první republiky při pražském povstání s ošetřováním zraněných a předáváním zpráv mezi jednotlivými skupinami.

Posledním řečníkem byl básník bratr Miroslav Matouš. Vzpomínal, že jako dvacetiletý mladý muž ve svém pokojíku propíchoval portrét R. Heydricha, který byl vyobrazen v novinách. Náhle někdo začal lomcovat dveřmi – instinktivně vložil noviny do saka a šel otevřít. Zde stáli dva lidé v černém oděvu a ptali se po jeho spolužákově. Jaké to bylo štěstí, že byly dveře uzamčeny na klíč. Po této události se pan Matouš zhroutil. Nepřipomíná

ZPRÁVY

Výběrové řízení

Ústřední rada vyhláší výběrové řízení na funkci tajemníka ústřední rady.

Požadavky:

- * VŠ vzdělání právní nebo teologické
- * Členství v CČSH
- * Znalost angličtiny nebo němčiny
- * Praxe ve službě v CČSH

Příhlášky se strukturovaným životopisem zasílejte do 15. srpna 2012 na adresu:

Ústřední rada CČSH,
Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6,
e-mail: ustredni.rada@ccsh.cz

3 Soboty v Dobrušce

Letní festival alternativního divadla pořádaný v Dobrušce na zahradě za Husovými sborem ve své druhé části 11. srpna nabídne od 11 h workshop výtvarnice a performerky Lenky Klodové a od 18 h představení fyzického básníka Petra Váši.

(eo)

Pozvání do Olomouce

K prázdninám patří neodlučně i cestování. Pokud vaše prázdninová cesta letos povede do Olomouce, resp. přes Olomouc, nenechte si ujít velmi zajímavou výstavu v Arcidiecézním muzeu s názvem "Josip Plečnik - kostely". Jméno slovinského architekta Josipa Plečnika (1872 - 1957), jehož 140. výročí narození si letos připomínáme, je u nás známé především jako jméno prvního hradního architekta T. G. Masaryka. Plečnika však pojily s kulturou českých zemí další aktivity: vyučoval na pražské Uměleckopřemyslové škole a navrhl jeden z nejvýznamnějších pražských kostelů - Nejsvětějšího Srdce Páně. Výstava ukazuje snímky jeho sakrální architektury. Potrvá do 30. září a je přístupná kromě pondělí od 10 do 18 h. Vstupné 50 Kč platí i do muzea Moderního umění. Ve středu a v neděli je vstup volný.

Pavel Hýbl

Unikátní výstava v Dobrušce

V Husově sboru v Dobrušce bude v průběhu srpna k vidění unikátní výstava Baluty, Lodž, Evropa - ghetta včera a dnes. Tato výstava je uspořádána ve spolupráci s Židovským muzeem v Praze a návštěvníci na ní naleznou fotografie předního českého fotografa Karla Cudlína.

Není neznámo, že hned po okupaci Polska zřídili nacisté v polském městě Lodž židovské ghetto a životní podmínky, pokud se o nich dá hovořit, zde byly z hlediska kapacity, hygieny, tvrdé práce a stálého hladu na hranici přežití. Lodžské ghetto vzniklo jako jedna velká továrna pro potřeby wehrmachtu, proto zůstávali jen ti, kteří byli silní a praceschopní. Ti ostatní byli "vysídlováni". Málo se však ví, že do Lodže bylo deportováno také 5 000 občanů Protektorátu, z nichž se jich navrátilo pouze 277. Smrt zde čekala i na lidické děti. Ve stejných bytech, domech, na ulicích, kde bojovali před mnoha lety Židé o přežití, dnes žijí noví obyvatelé. Baluty byly před druhou světovou válkou obávanou zlodějskou čtvrtí Lodže a v letech 1939 až 1944 zde byla stovkám tisícům lidí ukradena svoboda a ve velké většině i život. Dnešek je pro obyvatele současné dělnické a chudinské čtvrti tohoto průmyslového města poznamenaný sociální bídou, alkoholem a nezaměstnaností. Baluty kdysi a dnes mají hodně společného. Obrazy různých časů postiženého místa jsou

zasazeny do v zrcadle se odrážejících kulis. Součástí výstavy je stejnojmenný dokumentární film režiséra Pavla Štingla a film se vzpomínkami pamětníků.

Jsmo moc rádi, že se nám podařilo tuto výstavu pro náš sbor zajistit nejen pro to, že v Dobrušce byla kdysi velká židovská komunita, ale hlavně z toho důvodu, že mnoho členů naší církve se v kritický dobách osvědčilo ve svém lidství a uchránili ty, kteří byli nejhroženější.

Výstavu i film je možno navštívit od 1. do 31. srpna v době otevření farní kanceláře (st. čt 14 - 16.30 h), v neděli v dopoledních hodinách nebo po domluvě na tel.: 774666576. Husův sbor včetně celého projektu bude otevřen také v sobotu 11. srpna jako součást divadelního festivalu 3 Soboty.

Erika Oubrechtová

Koncerty u sv. Mikuláše

- * 30. 7. – 20 hodin
W. A. Mozart - Requiem
Praga Sinfonietta Orchestra,
Vox Praga Chorus,
diriguje: M. Němcová
- * 31. 7. – 17 hodin
Bach, Händel, Purcell, Brahms
M. Pšenička - varhany,
Z. Šedivý - trubka,
J. Šedivý - trubka
- * 1. 8. – 17 hodin
Bach, Händel, Dvořák
Y. Škvárová - mezzosoprán,
J. Kalfus - varhany
- * 2. 8. – 17 hodin
Bach, Vivaldi, Dvořák
ADAMUS TRIO,
J. Adamus - hoboje,
J. Adamusová - housle,
K. Novotná - čembalo
- * 3. 8. – 17 hodin
Bach, Franck, Bizet
I. Slavíková - mezzosoprán,
B. Rabas - varhany
- * 3. 8. – 20 hodin
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle,
Y. Škvárová - mezzosoprán
- * 4. 8. - 17 hodin
Händel, Beethoven, Bach
J. Popelka - varhany,
V. Frank - housle
- * 4. 8. – 20 hodin
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle,
Y. Škvárová - mezzosoprán
- * 5. 8. – 17 hodin
Mozart, Beethoven, Bizet
PRAGUE WIND QUINTET
- * 5. 8. – 20 hodin
Dvořák, Vivaldi, Ravel,
Charpentier
New Prague Radio
Symphony Collegium,
M. Zvolánek - trubka

Z EKUMENY

NÁLEZ FRAGMENTU HUSOVA ROUCHA JE PODLE NĚMECKÝCH VĚDCŮ SKUTEČNOU SENZACÍ

Nedávné objevení údajného textilního fragmentu z roucha Mistra Jana Husa je podle německých vědců skutečnou senzací. Zdůrazňují, že při upálení muže prohlášeného za kacíře se 6. července 1415 v Kostnici pečlivě dbalo na to, aby se zabránilo možnému uctívání jeho památky a aby po Husovi nezůstal žádný relikv. Schránka objevená ve francouzském Colmaru však ukazuje, že se to nepodařilo. Vyplyvá to z podrobnějších informací, které České tiskové kanceláři poskytlo Bádenské zemské muzeum v Karlsruhe. To chce Husovu látku ukázat na chystané kostnické výstavě Kostnický koncil - Světová událost středověku 1414-1418.

Vévoda Ludvík III., falckrabě rýnský, katovi poručil, aby hodil také Husovo roucho, pásek a všechny osobní bezcenné věci do ohně, potom popel včetně půdy pod hranici odvezl vozíkem a hodil do řeky Rýna.

"Za těchto okolností je nynější objev textilního fragmentu, který má podle několik set let starých nápisů pocházet z roucha Mistra Jana Husa, senzací i neobyčklý," uvedla historička z Bádenského zemského muzea Karin Stoberová. Nenápadný kus látky byl v colmarském muzeu ukryt ve schránce, opatřené mimo jiné několika staletí starým nápisem "Morceau de la robe de Jean Huss, brûlé à Constance le 15 Juillet" (Kus roucha Jana Husa, upáleného v Kostnici 15. července). Mladší rukopis pak prozrazuje, že byl tento kus látky darován 27. října 1842 královským radou a členem městské rady Hambergerem.

Textilně-technologický rozbor v renomovaném specializovaném ústavu nadace Wernera Abegga u švýcarského Bernu potvrdil, že vlněná látka nespíš pochází ze středověku. "V každém případě je colmarský textilní fragment důkazem počátků uctívání Mistra Jana Husa také na materiální úrovni," uvedlo muzeum s tím, že reformátorovo teologické dílo bylo brzy oceňováno i za hranicemi jeho vlasti, například v Německu, kde v něm Martin Luther viděl svého nejvýznamnějšího předchůdce.

Ředitel Bádenského zemského muzea Harald Siebenmorgen přiznal, že o zvláštním textilním fragmentu se náhodou poprvé doslechl "před dobrými 20 lety". Tehdy se mu Jean Lorentz, prezident Společnosti Martina Schongauera, která je zřizovatelem Muzea Unterlinden v Colmaru, u večere zmínil o tom, "že se u nich ve skladě muzea nachází 'relikvijní schránka' jakéhosi Jana Husa". "Na to jsem si vzpomněl, když jsme před přibližně dvěma lety začali s přípravou koncilní výstavy," vysvětlil Siebenmorgen. Odjel tedy se Stoberovou do Colmaru, kde jim byl "předložen objekt, o kterém zatím ještě nikdy nikde nebyla publikována žádná informace a který dokonce nebyl ani vyfotografován. Byla to tkaná hnědá látka, zarámovaná ve formě erbu, s nápisy na paspartě a zadní straně".

S Lorentzovým souhlasem byla zarámovaná látka zaslána k podrobnějšímu rozboru Abeggově nadaci ve švýcarském Riggisbergu. Ta se specializuje na textilie středověku a v minulosti konzervačně zpracovala Kristovu tuniku v Trevíru, tuniku Svatého Františka z Assisi nebo plášť Svaté Kláry. Textilní restaurátorka Caroline Vogtová popisuje látku jako "tkaninu v plátňové vazbě z různých nití s pravými a levými zákruty, zřejmě z vlny". Takovéto tkaniny se vyskytují ve velké míře na konci 14. století. "Materiál, z něhož je látka vyrobena, kvalita látky a barva se hodí ke skromným nárokům typickým pro žebravé řády," říká historička Kathrin Utzová-Tremppová ze švýcarského Fribourgu.

Ke skromnosti se upsal také Jan Hus a jeho stoupenci.

podle ČTK

NEJCHUDŠÍ ZEMĚ SVĚTA

Africký stát Kongo patří mezi nejchudší země světa. Zde je několik údajů o něm:

- 82 % obyvatel nemá vůbec možnost lékařské péče
- 79 % je podvyživeno
- 76 % nemůže posílat děti do školy
- 71 % žije v absolutní chudobě
- 12 % dětí umírá před dosažením prvních narozenin
- 11 % dětí umírá před pátými narozeninami

Z informací misijní organizace

HUDBA A ZPĚV V CÍRKVI

V Německu se konal už po desáté Evangelický gospelový církevní den. Letos v červnu se jej v Dortmundu zúčastnilo 6 tisíc zpěváků a 80 tisíc posluchačů. Na německé slavnosti pěveckých sborů ve Frankfurtu přišlo 30 tisíc zpěváků a 200 tisíc posluchačů. A na Bachovu slavnost v Lipsku u příležitosti 800. výročí slavného chóru kostela sv. Tomáše se plánuje víc než 120 vystoupení a očekává se 75 tisíc hostů.

Z časopisu *Christ in der Gegenwart*
přeložil Zdeněk Svoboda

Roční předplatné na rok 2012 činí 416 Kč.
Číslo účtu: 43-3856220207/0100

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Nasyčení pěti tisíců

Jen jedna odpověď je vždy správná – a ta má u sebe písmenko do tajeňky. Kdo si není jistý, ať si nalistuje Jan 6,1-15.

1. U jakého jezera se příběh odehrává?

- a) Tigridského (O), b) Tiberiadského (Z), c) Trinitadského (L)

2. Které svátky se blížily?

- a) Letnice (E), b) Vánoce (T), c) Velikonoce (N)

3. Kterého učedníka se Ježíš ptal, kde nakoupí chléb pro přítomný zástup lidí?

- a) Jana (K), b) Petra (V), c) Filipa (A)

4. Který učedník upozornil na chlapce s chleby a rybami?

- a) Ondřej (M), b) Filip (S), c) Petr (U)

5. Kolik chlebů a ryb chlapec měl?

- a) pět ryb a dva chleby (L), b) dva chleby a dvě ryby (M), c) pět chlebů a dvě ryby (E)

6. Kolik bylo přítomno lidí?

- a) asi 2 tisíce mužů (J), b) asi 3 tisíce mužů (I), c) asi 5 tisíc mužů (N)

7. Kolik chleba po jídle zbylo?

- a) 5 košů (Ě), b) 12 košů (Í), c) 30 košů (C)

(Řešení z minulého čísla: A kdo se ho dotkl, byl uzdravený.)

Jana Krajčříková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčříková, dr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9